

Redakcja:

prof. dr hab. Anna I. Brzezińska
dr hab. Aleksandra Pilarska
mgr Kamil Janowicz

Kontakt:

alpila@amu.edu.pl
kamil.janowicz@amu.edu.pl

100 LAT POZNAŃSKIEJ PSYCHOLOGII

W 2019 roku przypada **100. rocznica powołania do życia uniwersytetu w Poznaniu** oraz **stulecie poznańskiej psychologii**.

Z tej okazji w dniach **13 i 14 czerwca 2019 roku** na kampusie Wydziału Nauk Społecznych UAM odbyły się uroczystości jubileuszowe, zorganizowane przez Instytut Psychologii UAM. W dniu 13 czerwca miały miejsce **studenckie obchody stulecia poznańskiej psychologii**, natomiast 14 czerwca odbyły się **główne uroczystości jubileuszowe z udziałem zaproszonych Gości**.

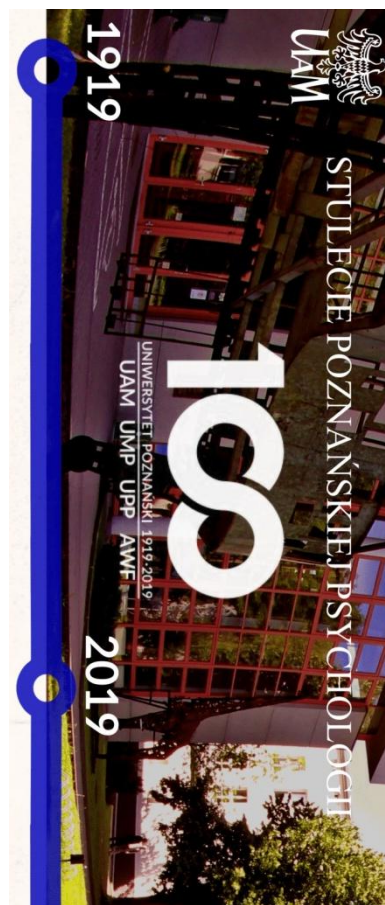
PROGRAM UROCZYŚĆ

Czwartek, 13.06.2019

14.30 Otwarcie (Sala A w Budynku E)
14.45 - 15.45 *Co po psychologii?* (Sala A w Bud. E)
-spotkanie z absolwentami Instytutu Psychologii UAM
16.00 -17.00 *Ludzie drugiego planu* (Sala A w Bud. E)
-panel dyskusyjny prowadzony przez Prof. Błażeja Smykowskiego, Dyrektora IP UAM ds. dydaktycznych
-wyróżnienie Studentów najbardziej aktywnie działających na rzecz Instytutu Psychologii UAM
17.00-19.00 Grill (Teren Kampusu WNS UAM)
19.30-20.15 Spektakl *Carmen Funebre*
Spektakl Teatru Biuro Podróży w reżyserii Pawła Szkotaka, założyciela Teatru Biur Podróży i absolwenta psychologii IP UAM (Teren Parkingu WNS i WSE UAM)
Zaplanowano również:
17.00 - 19.00 Stoiska wystawowe Kół Naukowych (Hol w Budynku E)
17.00 - 19.00 Drzwi otwarte do Laboratoriów IP UAM: Laboratorium Psychofizjologii Zdrowia oraz Laboratorium Badania Działań i Poznania
17.30 - 18.30 Emisja filmu *Psychologa na gwałt zatrudnię* połączona z dyskusją moderowaną przez reżysera i odtwórcę głównej roli - Prof. Łukasza D. Kaczmarka (Sala Kinowa w Budynku D)

Piątek, 14.06.2019

10.00 Powitanie i poranna kawa
-rejestracja gości, wręczenie pamiątkowych albumów
-zwiedzanie muzeum poznańskiej psychologii
12.00 Oficjalne otwarcie uroczystości
-wystąpienia JM Rektora UAM, dziekana Wydziału Nauk Społecznych i dyrektora Instytutu Psychologii
-wykład profesora Jerzego Brzezińskiego
-wystąpienia przedstawicieli doktorantów i studentów
14.00 Obiad
15.30 Poznańska psychologia: wspomnienia i refleksje
18.30 Zakończenie uroczystości
20.00 Bankiet w Hotelu Meridian's, ul. Litewska 22, Poznań

Uroczystość odbędzie się na Wydziale Nauk Społecznych UAM w auli Michała Sobieskiego w Collegium Floriana Znanińskiego, ul. Szamarzewskiego 89 w Poznaniu.

STUDENCKIE OBCHODY STULECIA

Uroczystość poprowadził Zastępca Dyrektora IP ds. dydaktycznych prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski.

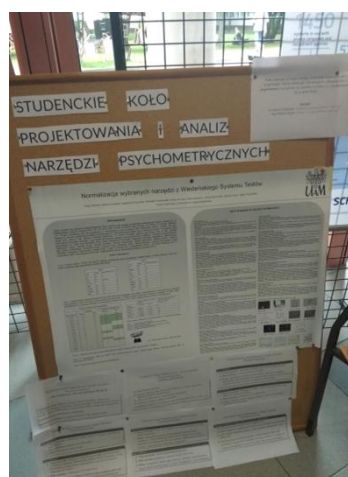
Panel dyskusyjny *Ludzie drugiego planu*

Kadry z filmu pt.: *Psychologa na gwałt zatrudnię*. Scenariusz i reżyseria: prof. UAM dr hab. Łukasz Kaczmarek

Stoisko Koła Naukowego Psychologii Społecznej

Stoisko Studentckiego Koła Projektowania i Analiz Narzędzi Psychometrycznych

Stoisko Koła Naukowego Zaburzeń Odżywiania

Słodki poczęstunek na stoisku Koła Naukowego Psychologii Rodziny UAM

W trakcie studenckich obchodów stulecia poznańskiej psychologii **Dyrekcja Instytutu Psychologii wręczyła dyplomy i nagrody 182 najbardziej aktywnym studentom działającym na rzecz Instytutu w roku akademickim 2018/2019.**

Studenci Ci działali w ramach różnych organizacji i inicjatyw studenckich (m.in. AMUL, PSSiAP, Fabryka Młodych Profesjonalistów, Ambasadorzy Instytutu Psychologii, Mitingi Umiejętności Społecznych) oraz kół naukowych.

Swoje **stoiska zaprezentowało 8 kół naukowych** działających w Instytucie Psychologii UAM:

- ➔ Koło Naukowe **Zarządzania Zasobami Ludzkimi**,
- ➔ Koło Naukowe **Psychologii Rodziny**,
- ➔ Koło Naukowe **Neuropsychologii**,
- ➔ **Studenckie Koło Naukowe Projektowania i Analizy Narzędzi Psychometrycznych**,
- ➔ Koło Naukowe **Psychologii Rodzaju**,
- ➔ Koło Naukowe **Psychologii Religii**,
- ➔ Koło Naukowe **Zaburzeń Odżywiania**,
- ➔ Koło Naukowe **Psychologii Społecznej**.

Na stoiskach można było zapoznać się z tematyką i wynikami badań prowadzonych przez studentów oraz wziąć udział w konkursach i eksperymentach.

Jednym z wydarzeń zorganizowanych w ramach „dnia studenckiego” było **spotkanie z absolwentami Instytutu Psychologii UAM**. Dla młodych adeptów psychologii była to doskonała okazja, by przyrzeć się różnym pomysłom na karierę zawodową. W spotkaniu wzięli udział:

- **mgr Izabela Turbaczewska-Brakoniecka**, rok ukończenia studiów: 2002, specjalność: psychologia kliniczna, pracy i seksuologia
- **mgr Marta Chorostecka**, rok ukończenia studiów: 2005, specjalność: psychologia kliniczna
- **mgr Aleksandra Salwa**, rok ukończenia studiów: 2014, specjalność: psychologia edukacji
- **mgr Mateusz Karpiński**, rok ukończenia studiów: 2017, specjalność: psychologia pracy

Spektakl pt.: *Carmen Funebre* Teatru Biuro Podróży w reżyserii Pawła Szkotaka, założyciela Teatru Biuro Podróży i absolwenta psychologii UAM

Grill dla uczestników studenckich obchodów stulecia poznańskiej psychologii

Strona internetowa poświęcona jubileuszowi: <http://uampsihologia.pl/>

UROCZYSTY JUBILEUSZ

W uroczystości jubileuszowej wzięło udział wielu znakomitych Gości, reprezentujących różne ośrodki naukowe i badawcze z całego kraju, przedstawiciele instytucji naukowych oraz wydawnictw naukowych, obecni i byli pracownicy Instytutu Psychologii UAM oraz absolwenci. Uroczystości przewodniczył Dyrektor Instytutu Psychologii UAM **prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański**.

Uroczystość odbyła się w Sali im. Michała Sobieskiego na terenie Kampusu Ogrody.

Przybyłych na uroczystość Gości powitał Dyrektor Instytutu Psychologii UAM **prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański**.

W trakcie uroczystości wielokrotnie podkreślano rolę, jaką środowisko poznańskiej psychologii odegrało w rozwoju tej dyscypliny w Polsce. Spotkanie było okazją do licznych podsumowań, przybliżenia sylwetek najważniejszych osób, związanych z kształtowaniem 100-letniej tradycji poznańskiej psychologii oraz postawienia pytań o jej kształt w przyszłości.

List gratulacyjny w imieniu JM Rektora UAM odczytał Prorektor prof. UAM dr hab. Marek Nawrocki.

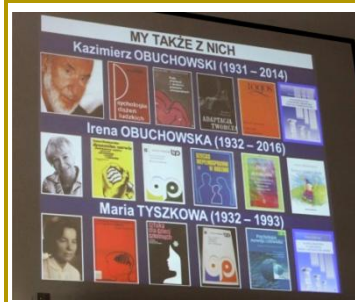
List gratulacyjny w imieniu Dziekana WNS UAM odczytała Prodziekan prof. UAM dr hab. Monika Oliwa-Ciesielska.

Życzenia składa Przewodniczący Komitetu Psychologii PAN prof. UG dr hab. Michał Harciarek.

JM Rektor UAM prof. UAM dr hab. Andrzej Lesicki, składając życzenia potwierdził, że od 1 października 2019 roku nasz Instytut stanie się Wydziałem Psychologii i Kognitywistyki.

Wykład przedstawiający najważniejsze wydarzenia i postacie związane ze stuletnią historią poznańskiej psychologii przedstawił **prof. dr hab. Jerzy Brzeziński**. Podczas swojego wystąpienia wiele uwagi poświęcił przede wszystkim profesorom: Stefanowi Błachowskiemu, Bolesławowi Hornowskiemu oraz Andrzejowi Lewickiemu, ojcom-założycielom poznańskiej psychologii. Wykład Pana Profesora zapoznał też słuchaczy z najważniejszymi osiągnięciami naukowymi i publikacyjnymi, które powstały w obrębie poznańskiej psychologii. W wystąpieniu naszego Profesora Seniora nie zabrakło też refleksji nad przeszłością i zachęty do kontynuowania ważnych przedsięwzięć w obszarze nauki, dydaktyki i popularyzowania wiedzy psychologicznej i kognitywistycznej.

Głos w imieniu doktorantów Instytutu Psychologii UAM zabrał **Przewodniczący Rady Studium Doktoranckiego w IP UAM mgr Kamil Janowicz**. W swoim wystąpieniu przybliżył on uczestnikom spotkania codzienność życia doktorantów, wskazując na wyzwania stojące przed młodymi naukowcami, a także wagę wzajemnej współpracy pomiędzy doktorantami i pracownikami naukowymi. Dziękując za wsparcie i zaangażowanie opiekunów naukowych i promotorów, magister Janowicz wyraził też wspólną dla wszystkich doktorantów IP UAM nadzieję na to, że będą oni mogli owocnie przekazywać wartości i idee poznańskiej psychologii kolejnym pokoleniom jej adeptów.

Podczas uroczystości jubileuszowej wszyscy Goście otrzymali **pamiątkowy folder**. Folder zredagowali **prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak**, **prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański** oraz **mgr Monika Mielcarek**.

Od Redakcji:

Opracowując ten folder chcieliśmy wyrazić wdzięczność „ojcom założycielom”, przypomnieć historię dostojnej stulatki i z dumą przedstawić sylwetki tych, którzy tworzyli i tworzą poznańską psychologię.

O INSTYTUCIE I PSYCHOLOGII

WSTĘP

Jubileusz setnej rocznicy poznańskiej psychologii

Mariusz Urbański

14. czerwca 2019

Bardzo serdecznie witam Państwa na obchodach stulecia poznańskiej psychologii. Bardzo się cieszymy, że zaszczyt nas Państwo w tak dużej liczbie. Witam wszystkich naszych absolwentów, studentów, pracowników, doktorantów – a te zbioru nie są rozłączne – wszystkich związanych z Instytutem Psychologii UAM – wkrótce już wydziałem.

100 lat to piękny wiek. Obchody stulecia poznańskiej psychologii wpisujemy w obchody stulecia poznańskiego uniwersytetu; już 12 maja 1919 r., 5 dni po oficjalnej inauguracji Wszechnicy Piastowskiej, odbyły się pierwsze zajęcia z psychologii.

Będziemy dziś dużo mówić o historii poznańskiej psychologii – prof. Jerzy Brzeziński za chwilę przedstawi jej zarys. Wczoraj, w czasie dnia studenckiego, mówiliśmy o uczeniu, o losach absolwentów, o pracy psychologa w pozaakademickim świecie. Dziś dalej będziemy o tym rozmawiać – o naszych nauczycielach, o ludziach, którzy kształtowali nasze myślenie o świecie i o sobie samych.

1

Przypomnijmy: rok 1912. Zamienimy koleje żelazne i telegraf na coś bardziej współczesnego, dostosujemy ortografię, a cały ten fragment będzie brzmiał jak napisany dziś.

A jakie są warunki takiego sukcesu psychologii, o którym pisał prof. Błachowski, sukcesu edukacyjnego? Na to pytanie odpowiada prof. Bolesław Hornowski w swojej "Psychologii różnic indywidualnych":

„Sukcesy w nauczaniu i wychowaniu zależą od trzech ważnych czynników: 1 – znajomości praw rozwoju procesów psychicznych w życiu ontogenetycznym człowieka, 2 – osobowości nauczyciela i wychowawcy – jego zdolności, umiejętności, wiedzy i doświadczenia oraz 3 – poznania rzeczywistości wychowawczej, w jakiej ten proces przebiega. Współdziałanie tych trzech czynników decyduje dopiero o wynikach wychowania i nauczania.” (Bolesław Hornowski (1985), *Psychologia różnic indywidualnych*, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, s. 264)

Jak w takim razie psychologia uniwersytecka ma się do świata? Profesor Andrzej Lewicki, mówiąc o psychologii klinicznej, powiada tak:

„(...) poprawna praktyka kliniczna wymaga oparcia się o poprawną teorię i wyniki badań naukowych. (...) Niezmiernie istotną rzeczą (...) jest (...) praca naukowa wykonywana w terenie przez psychologów praktyków, próby uogólnienia ich doświadczeń diagnostycznych i psychokorektywnych. (...) Jedną z najgorszych rzeczy, jaka może spotkać praktyka, jest ugrzęźnięcie w rutynie, zmechanizowanie i utrata zdolności spostrzegania nowych spraw w znanych sobie zjawiskach. (...) Naukowe podejście do swej problematyki i stałe dokształcanie się, praca

3

PROF. DR HAB. STEFAN BŁACHOWSKI
(1889–1962)

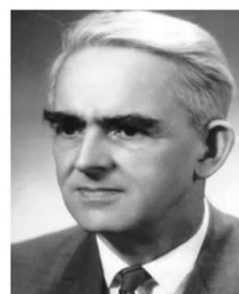
psycholog, Rektor UAM (1946–1948), prorektor UAM (1938–1939 i 1945–1946), kierownik Katedry Psychologii (1919–1939 i 1948–1960)

PROF. DR HAB. BOLESŁAW HORNOWSKI
(1914–1983)

psycholog, kierownik Katedry Psychologii (1960–1969), dyrektor Instytutu Psychologii (1969–1981)

PROF. DR HAB. ANDRZEJ LEWICKI
(1910–1972)

psycholog, kierownik Katedry Psychologii Klinicznej (1960–1969), zastępca dyrektora Instytutu Psychologii ds. nauki (1969–1972)

Często będziemy dziś wspominać naszych ojców-założycieli, profesorów Błachowskiego, Hornowskiego i Lewickiego. Jeśli Państwo pozwolą, przywołam teraz ich właśnie głosy, mówiące o roli psychologii we współczesnym świecie i o psychologicznej praktyce i teorii.

Zacznijmy od profesora Stefana Błachowskiego, który tak pisał o zadaniach psychologii – w 1912 roku, studiując jeszcze w Getyndze:

„(...) niewspółmierność naszej rytmiki duchowej z tem wszystkim, co stworzyła technika, a więc wzmógłona konkurencja skutkiem powstania dróg żelaznych, wynalezienia telegrafu i telefonu – a w zakresie kultury wzmógłona rywalizacja jednostek i narodów, jaką ze sobą przynosi fala dzisiejszego nacjonalizmu – ta niewspółmierność stwarza typ człowieka niespokojnego, którego nerwy nie są nieczule na turkotanie pociągów, hałas ulic wielkomiejskich, człowieka, który wiecznie musi się opanowywać, obliczać każdy swój postępek, pamiętać o tem, że sekunda rozstrzyga nieraz o losie tam, gdzie dawniej rozstrzygały miesiące. Bieg spraw ludzkich prawdopodobnie stanie się coraz zawilszym; na każdym polu wzmógł się wysiłek, a zarazem żądza dokonania rzeczy nowych – objaw, który stworzył dzisiejsze pojęcie rekordu. I tu – zdaniem mojem – w krąg gorączkowo pulsujących tętnic życia danem będzie owej psychologii przyszłości wprowadzić ład i pokierować burzliwą falą w spokojniejsze łożysko. (...) Ze zrozumienia samego siebie wyniknie wyrozumiałość dla drugich. A w niej tkwi początek sprawiedliwszej oceny uczynków i łatwiejszego współzycia w rodzinie i społeczeństwie” (Stefan Błachowski (1912), „Czem jest i czem będzie psychologia?”, *Filareta II*, nr 9, s. 263-268)

2

naukowa i dyskusja z innymi fachowcami nad uzyskiwanymi wynikami jest jedynym antidotum na zrutyinizowanie, które stanowi stałe niebezpieczeństwo praktyków we wszelkiej dziedzinie życia społecznego. (...) W dobie stałego komplikowania się warunków życia ludzkiego, epoce postępu technicznego i dokonujących się ciągle zmian społecznych, problemy regulacji przez człowieka jego stosunków z otoczeniem urastają do rzędu niemalże pierwszoplanowych zagadnień i całych społeczeństw i osobistych zagadnień każdej jednostki. Stąd coraz bardziej rosnące zapotrzebowanie na naukową, rzetelną wiedzę psychologiczną i na dobrze przygotowanych fachowców – psychologów” (Andrzej Lewicki, *Psychologia kliniczna w zarysie* (1968), Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, s. 273-275)

***

Bardzo cieszymy się, że możemy w tak licznym i znakomitym gronie obchodzić jubileusz dziańskiej stulatk, poznańskiej psychologii. Bardzo liczymy na to, że spotkanie różnych pokoleń naszych studentów i absolwentów będzie bardzo pouczającym doświadczeniem. Bardzo też liczymy na Państwa wspomnienia – te bardzo poważne i te bardziej anegdotyczne, czemu poświęcimy całą sesję popołudniową.

Liczmy na to, że będzie to dobrze spędzony czas, aż do wieczora w Meridianie, na który serdecznie wszystkich Państwa zapraszam. A teraz poproszę pana profesora Jerzego Brzezińskiego o przedstawienie zarysu historii psychologii w Poznaniu

4

KRÓTKO O HISTORII

W skład Uniwersytetu Poznańskiego, powstałego na początku 1919 r. i pierwotnie, do 1920 r. zwanego Wszechnicą Piastowską, w **dniu 5 kwietnia powołano Wydział Filozoficzny, a w nim Katedrę Psychologii**. Jej kierownikiem został – rekomendowany przez wybitnego filozofa prof. Kazimierza Twardowskiego z Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie – młody uczyony **Stefan Błachowski** (1889-1962). Już w maju 1919 r. prof. S. Błachowski podjął wykłady z psychologii. Symbolicznie, od tego momentu zaczyna się stuletnia historia psychologii w Poznaniu. Zaś prof. Stefan Błachowski był pierwszym z grona trzech Ojców Założycieli poznańskiej psychologii – obok profesorów: **Bolesława Hornowskiego** (1914-1983) i **Andrzeja Lewickiego** (1910-1972).

Okres dobrze rozwijającej się psychologii został brutalnie przerwany wybuchem wojny. Lata niemieckiej okupacji przyniosły niepowetowane straty. Zmarli lub zostali zamordowani przez okupanta w obozach pracy i obozach koncentracyjnych pracownicy uniwersyteccy i studenci. Zgromadzona w Katedrze Psychologii, dzięki staraniom prof. S. Błachowskiego, unikatowa aparatura została albo rozkradziona albo zniszczona. Taki sam los spotkał bogaty księgozbiór psychologiczny. Niewiele zostało, gdy **prof. S. Błachowski wznowił w 1945 roku pracę na naszym uniwersytecie i był jego rektorem w latach 1946-1948**. Potem przyszły lata stalinowskiego terroru. Uruchomione w 1950 r. studia magisterskie z psychologii zostały zawieszono. Ponownie studentów przyjęto na pierwszy rok studiów magisterskich dopiero w 1955 r. Zamknięto też reaktywowany przez prof. S. Błachowskiego **Kwartalnik Psychologiczny**, który był najważniejszym przed wojną polskim czasopismem psychologicznym (wychodził w Poznaniu od 1930 r.). W jego miejsce udało się powołać w 1952 r., też w Poznaniu, główne czasopismo psychologiczne: **Przegląd Psychologiczny**. Jego redaktorem naczelnym został prof. S. Błachowski. Wydano tylko pierwszy numer, a na kolejny trzeba było poczekać aż do 1958 roku.

PROF. DR HAB. RYSZARD STACHOWSKI

PROF. DR HAB. JERZY BRZEZIŃSKI

Po wojnie – w 1948 r. uruchomiono Katedrę Psychologii (dla prof. S. Błachowskiego), a w 1950 r. Katedrę Psychologii II, którą kierował prof. Stanisław Kowalski (1904-1990). To w katedrze prof. S. Błachowskiego został zatrudniony mgr B. Hornowski, który jako zdemobilizowany porucznik Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie wrócił do Polski z dyplomem magistra psychologii uzyskanym na Uniwersytecie w Edynburgu. Po latach przejmuje on w 1960 r. – już jako samodzielny pracownik naukowy – po prof. S. Błachowskim, który przeszedł na emeryturę, Katedrę Psychologii. Po kolejnych reorganizacjach powstały dwie katedry: Katedra Psychologii Ogólnej, kierowana przez prof. B. Hornowskiego oraz pierwsza w Polsce Katedra Psychologii Klinicznej, założona przez prof. A. Lewickiego. W obu katedrach prowadzono znaczące badania naukowe, powstały monografie, podręczniki akademickie i testy psychologiczne.

W 1969 r. – po przeprowadzonej na wzór radzieckiej reformie szkolnictwa wyższego w Polsce – zlikwidowano katedry, a w ich miejsce powołano Instytut Psychologii. Jego pierwszym dyrektorem został prof. B. Hornowski. Rozpoczął się nowy, trwający do dnia dzisiejszego okres w życiu poznańskiej psychologii. Dzisiejsze sukcesy zawdzięczamy twórczym wizjom i działaniom podejmowanym w trudnych czasach naporu ideologicznego, ograniczonego dostępu do światowej literatury psychologicznej i blokowania wyjazdów pracowników do światowych ośrodków naukowych – naszych Ojców Założycieli: prof. B. Hornowskiego i prof. A. Lewickiego.

Instytut Psychologii, co wyróżnia go na polskiej mapie akademickich ośrodków psychologicznych, **jako pierwszy w Polsce uruchomił w 2005 r. pięcioletnie, jednolite studia magisterskie z kognitywistyki**. Bazujące na psychologii, interdyscyplinarne badania umysłu i jego funkcjonowania, którymi zajmuje się kognitywistyka, otwierają nowe horyzonty dla nauk społecznych, wykraczając poza tradycyjne podziały dyscyplin naukowych i sięgając również do osiągnięć biologii, filozofii, neuronauki, logiki czy informatyki. Poznański Instytut Psychologii jest ważnym w kraju ośrodkiem badań i kształcenia kadr naukowych oraz prowadzenia studiów – jednolitych magisterskich (psychologia), dwustopniowych (kognitywistyka) i doktoranckich. Wykształceni tu ludzie pracują w Poznaniu, w innych ośrodkach naukowych w Polsce i – coraz częściej – za granicą. Pracownicy Instytutu Psychologii biorą czynny udział w pracach różnych centralnych instytucji naukowych, redakcji czasopism, towarzystw i organizacji naukowych.

Kolejne pokolenie dobrze wykształconych psychologów i kognitywistów twórczo kontynuuje dzieło naszych Ojców Założycieli.

POZNAŃSKA PSYCHOLOGIA: WSPOMNIENIA

Część wspominkową prowadziła Zastępczyni Dyrektora IP UAM ds. współpracy prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak.

Po części oficjalnej i obiedzie uczestnicy zostali zaproszeni do wspólnego snucia wspomnień i refleksji związanych z jubileuszem. Tę część obchodów poprowadziła **Zastępczyni Dyrektora IP UAM ds. współpracy prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak**. Dla uczestników spotkania była to niepowtarzalna okazja do wysłuchania wspomnień od osób, które miały okazję osobiście poznać i współpracować z profesorami S. Błachowskim, B. Hornowskim i A. Lewickim. W przytaczanych historiach mieszały się humorystyczne anegdoty, informacje o początkach poznańskiej psychologii i realiach pracy naukowej w połowie XX w., a także wypełnione nostalgią wspomnienia dawnych koleżanek i kolegów oraz pełne wdzięczności opowieści o dydaktykach, którzy kształtowali kolejne pokolenia absolwentów.

Prof. dr hab. Jacek Raciborski (UW, prezes WN Scholar), prof. dr hab. Jerzy Brzeziński (profesor senior IP UAM) i prof. UJ dr hab. Michał Wierzchoń (Dyrektor IP UJ)

Jako pierwszy swoimi wspomnieniami podzielił się nestor poznańskiej psychologii i prekursor badań nad historią myśli psychologicznej prof. dr hab. Ryszard Stachowski (profesor senior IP UAM).

Swoimi wspomnieniami i opowieściami podzieliła się także z uczestnikami spotkania prof. dr hab. Helena Sęk (profesor senior IP UAM), uczennica i spadkobierczyni profesora A. Lewickiego.

Swoimi opowieściami związanymi z poznańską psychologią uraczyła Gości dr Halina Gawęcka-Nowicka (była pracownica IP UAM).

Mgr Grzegorz Lutomski (były pracownik IP UAM) opowiada o swoich wspomnieniach związanych z poznańską psychologią.

Uczestnicy spotkania zasłuchani w opowieściach prof. dr. hab. Jacka Raciborskiego (UW, prezes WN Scholar).

O dawnych wykładowcach, koleżankach i kolegach barwnie opowiadał prof. dr. hab. Czesław Nosal (SWPS).

Mgr Wojciech Walczak (były pracownik IP UAM) podczas sesji wspominkowej.

O swojej współpracy z Instytutem Psychologii UAM opowiada prof. UKW dr hab. Hanna Liberska (UKW).

Podczas uroczystości **prof. dr. hab. Jacek Gracz** (AWF Poznań) podarował Muzeum Poznańskiej Psychologii zabytkową maszynę do pisania – pamiątkę po profesorce **Stefanie Błachowskim**. Na maszynie została wypisana pamiątkowa karta, pod którą podpisali się wszyscy uczestnicy spotkania.

W GRONIE PRZYJACIÓŁ

TOWARZYSKĄ CZĘŚĆ UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH ZAKOŃCZYŁ BANKIET W HOTELU MERIDIAN'S POŁOŻONYM W SAMYM SERCU PIĘKNEGO PARKU SOŁACKIEGO W POZNANIU

LISTY I GRATULACJE

Z okazji jubileuszu stulecia poznańskiej psychologii na ręce Dyrektora IP UAM prof. UAM dr. hab. Mariusza Urbańskiego spłynęły liczne listy z gratulacjami i życzeniami.

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa

Poznań, 14 czerwca 2019 roku

Szanowny Pan
Prof. dr hab. Mariusz Urbański
Dyrektor
Instytutu Psychologii
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Szanowny Panie Dyrektorze,
w imieniu władz dziekańskich i Rady Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z okazji Jubileuszu 100-lecia poznańskiej psychologii składam na ręce Pana Profesora wszystkim pracownikom najserdeczniejsze gratulacje i życzenia wielu sukcesów w pracy badawczej i dydaktycznej, wytrwałości w budowaniu pozycji naukowej dyscypliny oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

DZIEKAN
Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
Andrzej Stelmach
prof. UAM dr hab. Andrzej Stelmach

ul. Umultowska 89 a, 61-614 Poznań
NIP 777 00 06 556, REGON 00001293
tel. +48 61 829 65 11, +48 61 829 66 25, fax +48 61 829 66 26
wrpid@amu.edu.pl

www.wrpid.amu.edu.pl

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
Wydział Studiów Edukacyjnych

Poznań, 12 czerwca 2019 r.

Szanowny Pan
Prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański
Dyrektor Instytutu Psychologii
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wielce Szanowny Panie Dyrektorze,

Wyjątkowy to zaszczyt i ogromna przyjemność oraz przywilej reprezentować Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w wyjątkowych okolicznościach obchodów 100-lecia Poznańskiej Psychologii.

Z tej okazji pragnę dać wyraz swemu uznaniu dla wyjątkowych zasług pracowników Pana Instytutu, którzy kontynuując najlepsze tradycje akademickie oddziaływali na środowisko naukowe i społeczne psychologów. Z tego tytułu, oraz w podziękowaniu za wieloletnie zaangażowanie społeczności akademickiej Katedry a następnie Instytutu Psychologii w życie naukowe i na rzecz najwyższej jakości kształcenia, składamy pracownikom, doktorantom i studentom kierowanego przez Pana Dyrektora Instytutu serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów i osiągnięć na niwie akademickiej, a także wszelkiej pomyślności i sił niezbędnych w służbie nauce i ludziom.

W imieniu władz dziekańskich, profesorów, nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów, pracowników administracyjnych Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM

Jeśli wyraz szacunku
Agnieszka Cybal-Michalska

ul. A. Szamarzewskiego 89, 60-568 Poznań
tel. +48 61 829 23 31, +48 61 829 21 53, fax +48 61 829 21 11
e-mail: dziekwse@amu.edu.pl

www.wsc.amu.edu.pl

List gratulacyjny od prof. UAM dr. hab. Andrzeja Stelmacha, Dziekana Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM

List gratulacyjny od prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, Dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM

charaktery

Kielce, 12 czerwca 2019 r.

Wiele Szanowni Profesorowie
MARIUSZ URBAŃSKI i JERZY BRZEZIŃSKI
 Dyrektorzy Instytutu Psychologii
 Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
 w Poznaniu

Szanowni Panowie,

Z okazji Jubileuszu stulecia poznańskiej psychologii na ręce Panów Dyrektorów składam najserdeczniejsze gratulacje, wyrazy szacunku i uznania.

7 maja 2019 roku minęło dokładnie sto lat od momentu, gdy w odrodzonej Rzeczypospolitej, w Poznaniu, powołany został nowy polski uniwersytet, najmłodszy wtedy i jedyny na Ziemiach Zachodnich. Pierwszym wydziałem, który zaraz po inauguracji rozpoczął działalność dydaktyczną, był Wydział Filozoficzny, a w jego ramach Studium Psychologii, dziś Instytut Psychologii UAM.

Uplłynęło sto lat od czasu, gdy placówka ta zajmowała jedno skromne pomieszczenie w Collegium Minus. W ciągu tego wieku Instytut Psychologii UAM przebył długą drogę, odmierzaną kolejnymi stopniami naukowymi, tysiącami wykształconych studentów, setkami publikacji i twórczych pomysłów.

Życzę, by nadchodzące lata przyniosły wiele radości z odkrywania psychologicznych zależności, budowania nowych teorii i popularyzowania tej wiedzy, również na łamach „Charakterów”.

Kolejnych równie owocnych wieków działalności.

Z wyrazami szacunku

Bogdan Białka

Bogdan Białka
 redaktor naczelny
 magazynu psychologicznego
 „Charaktery”

25-502 Kielce, ul. Paderewskiego 40 tel. +48 41 343 28 44 e-mail: redakcja@charaktery.com.pl

List gratulacyjny od Bogdana Białka, redaktora naczelnego magazynu psychologicznego *Charaktery*

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO
 INSTYTUT PSYCHOLOGII

ul. Leopolda Staffa 1, 85-867 Bydgoszcz,
 tel.: (052) 3708402, 3708403
 e-mail: psycho@ukw.edu.pl

Bydgoszcz, 14 czerwca 2019 r.

Szanowna Pan

Prof. dr hab. Mariusz Urbański

Dyrektor Instytutu Psychologii

Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

Uroczystości Jubileuszowe związane z **100-leciem** utworzenia poznańskiej psychologii na Uniwersytecie Poznańskim są wydarzeniem krajowym. Założycielem poznańskiej psychologii był jeden z najbardziej zasłużonych psychologów w Polsce Stefan Walerian Blichowski.

Uczni psychologów z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza wnieśli bardzo znaczący wkład do rozwoju polskiej psychologii, zwłaszcza metodologii badań, psychologii klinicznej oraz psychologii rozwoju człowieka.

Nauczyciele akademicy i studenci Instytutu Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy z dużym zainteresowaniem i uwikłowością korzystają z wyników badań i naukowych rozważań Uczonych Instytutu Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Są one inspirujące co do podejmowanych własnych przedsięwzięć badawczych, jak i realizowanego procesu dydaktycznego.

W związku z tak dostojnym Jubileuszem życzymy całej społeczności Instytutu Psychologii wielu dalszych naukowych osiągnięć, satysfakcji z pracy naukowej i dydaktycznej oraz klimatu wzajemnej życzliwości.

Przedkiana ds. Nauki,
 Wydziału Pedagogiki i Psychologii
dr hab. Paweł Izdebski, prof. Uczelni

Dyrektor
 Instytutu Psychologii
Prof. dr hab. Janusz Trempala

List gratulacyjny od prof. dr. hab. Janusza Trempały, Dyrektora Instytutu Psychologii UKW oraz prof. UKW dr. hab. Pawła Izdebskiego, Przedkiana ds. Nauki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UKW

INSTYTUT PSYCHOLOGII
 UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

14 czerwca 2019

Szanowni Państwo,

Z okazji jubileuszu setnej rocznicy poznańskiej psychologii, pragnę przekazać w imieniu Władz, Pracowników i Studentów Instytutu Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego pełne uznanie gratulacje.

Psychologia poznańska od początku swego istnienia wyznacza najwyższe standardy w zakresie prowadzenia badań naukowych i kształceniu psychologów. Pozostajemy pełni szacunku dla wybitnych osiągnięć i wpływu Państwa działalności na piękne tradycje i dynamiczny rozwój polskiej psychologii.

Proszę przyjąć najserdeczniejsze życzenia realizacji wszelkich ambitnych planów i dalszego dynamicznego rozwoju Państwa jednostki.

Z wyrazami szacunku,

M. Ujan

dr hab. Michał Wierchoń, prof. UJ

Dyrektor Instytut Psychologii

UL: INGARDENA 6, 30-060 KRAKÓW

List gratulacyjny od prof. UJ dr. hab. Michała Wierchoń, Dyrektora Instytutu Psychologii UJ

Komitet Psychologii Polskiej Akademii Nauk
 ul. Stawki 5/7, 00-183 Warszawa

Warszawa, dnia 14 czerwca 2019 roku

dr hab. Mariusz Urbański

prof. nadzwyczajny

Dyrektor Instytutu Psychologii
 Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
 w Poznaniu

Szanowny Panie Dyrekatore,

W imieniu Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk składam Panu Profesorowi serdeczne gratulacje z okazji jubileuszu setnej rocznicy poznańskiej psychologii. Wierzę, że zarówno już wiekowa i bardzo bogata tradycja, jak i dynamiczny rozwój Psychologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza gwarantują, że kolejne pokolenia będą miały okazję korzystać z Państwa wiedzy i opracowań naukowo-badawczych.

Z zyczeniami kolejnych stu lat,

Przewodniczący
 Komitetu Psychologii PAN
Michał Harciarka
 Dr hab. Michał Harciarka, prof. UJ

List gratulacyjny od prof. UJ dr. hab. Michała Harciarka, Przewodniczącego Komitetu Psychologii PAN

JUBILEUSZ W OBIEKTYWIE

Prof. dr hab. Teresa Rzepa (SWPS) i prof. US dr hab. Waldemar Domachowski (US, byli pracownicy IP UAM), prof. UAM dr hab. Anna Suchańska (emerytowana profesor IP UAM) i dr Marta Cichocka (była pracownica IP UAM)

Prof. dr hab. Janusz Rybakowski (UMP), prof. dr hab. Tytus Sosnowski (UMK), prof. dr hab. Maria Lewicka (UMK), dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska (Przewodnicząca PTP) i dr Teresa Świrydowicz (współpracownica IP UAM)

Prof. UAM dr hab. Michał Stasiakiewicz (emerytowany profesor IP UAM), dr Maria Stasiakiewicz (WSE UAM) i prof. dr hab. Jolanta Miluska (US, była pracownica IP UAM)

Prof. UKW dr hab. Paweł Izdebski (UKW), prof. dr hab. Roman Ossowski (UKW), mgr Anna Frączek i mgr Alicja Smelkowska-Zdziabek (współpracownice IP UAM)

Prof. dr hab. Krzysztof Łastowski, prof. dr hab. Andrzej Klawiter i prof. UAM dr hab. Barbara Harwas-Napierała (emerytowani profesorzy IP UAM)

Dr Tadeusz Zysk (Wydawnictwo Zysk), prof. dr hab. Jacek Gracj (AWF Poznań) i prof. dr hab. Stanisław Kowalik (AWF Poznań, byli pracownik IP UAM)

Dr hab. Stefan Frydrychowicz (były pracownik IP UAM)

Władze Wydziału Nauk Społecznych i Instytutu Psychologii UG